

ETABLERINGSLÅN

**BILLIGARE MOTTAGANDE
OCH
BÄTTRE INTEGRATION**

Regeringen tar inte ansvar för kostnaderna

Krig och konflikt i Europas närområde har skapat den största flyktingströmmen sedan andra världskriget.

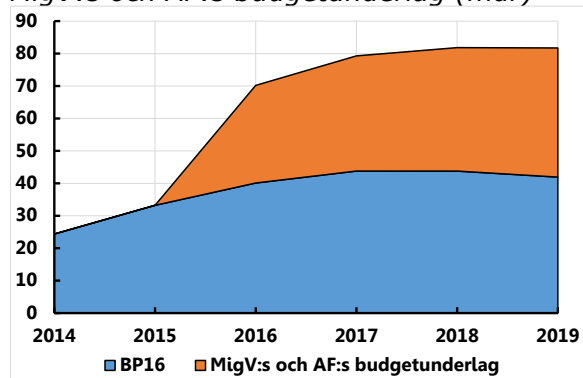
Flyktingströmmarna innebär mycket stora utmaningar, inte minst för de offentliga finanserna. Men de bär också på stor potential om nyanlända kan integreras på ett bättre sätt än i dag.

Nyanlända måste snabbt komma i arbete och de offentliga kostnaderna för det omedelbara flyktingmottagandet måste minska drastiskt. Detta ansvar har regeringen inte tagit.

Migrationsverket begärde nyligen 28 miljarder kronor i ytterligare anslag, för att klara sin verksamhet.

Totalt innebär Migrationsverkets och Arbetsförmedlingens senaste budgetunderlag att de migrations- och integrationsrelaterade kostnaderna *fördubblas* jämfört med regeringens prognos i statsbudgeten för 2016. Samtidigt vet vi att det tar 8 år innan hälften av nyanlända flyktingar kommer i arbete och att Sverige har EU:s högsta sysselsättningsgap mellan inrikes och utrikes födda. Mönstret med höga offentliga utgifter och en dåligt fungerande jobbintegration måste brytas.

Diagram 1. Kostnader för migration och integration i budgetproposition 2016 samt MigV:s och AF:s budgetunderlag (mdr)

Not: UO8 och UO13. För UO13 ingår anslag 1:1-1:5, som rör nyanländas etablering.

Källa: Migrationsverkets och AF:s budgetunderlag för 2017-2019 samt BP16

Centerpartiets förslag

För att minska kostnaderna för mottagandet krävs konkreta och ansvarsfulla besparingar. Centerpartiet tar ansvar för statens finanser och för ett värdigt flyktingmottagande med starka drivkrafter att gå från utanförskap till arbete. Därför föreslår Centerpartiet att etableringsersättningen görs om till ett etableringslån:

- 28 procent bidrag och 72 procent lån, precis som studiemedel.
- Ökade drivkrafter att snabbt komma i arbete.
- Besparing om drygt 3 miljarder kronor 2017.
- Ca 16 miljarder kronor i besparingar fram till 2020.

Att delfinansiera nyanländas etablering med lån i stället för bidrag är ett system som används av andra länder. Kanada, ett land med bättre fungerande integration än Sverige, har exempelvis ett låneprogram för att hjälpa nyanlända att komma i ordning i sitt nya hemland. Likaså Storbritannien och organisationer i det amerikanska civilsamhället använder sig av samma princip. Speciella lån för nyanlända existerar även i Sverige i form av så kallade hemutrustningslån, men i mycket mindre skala än vad Centerpartiet föreslår i dag.

Oavsett hur migrationspolitiken utformas framöver finns det redan idag hundratusentals nyanlända som snabbt måste komma i arbete. Och redan idag finns ett stort behov av att minska kostnaderna för integrationen.

Genom att göra om ett bidrag till ett lån skapas en starkare drivkraft att komma i arbete. Det säkraste sättet att undvika relativt sett stora skulder och gå från lån till lön är att snabbt fullfölja etableringsprocessen och göra sig anställningsbar. Det ska heller inte vara möjligt för de som fått uppehållstillstånd att försörja sig på andra ersättningar så som retroaktiv föräldrapenning för att undvika att delta i etableringsuppdraget.

Etableringsersättningen idag

Personer i arbetsför ålder som fått uppehållstillstånd som flyktingar, skyddsbehövande eller anhöriga har rätt att få en så kallad etableringsplan, inom ramen för etableringsuppdraget.

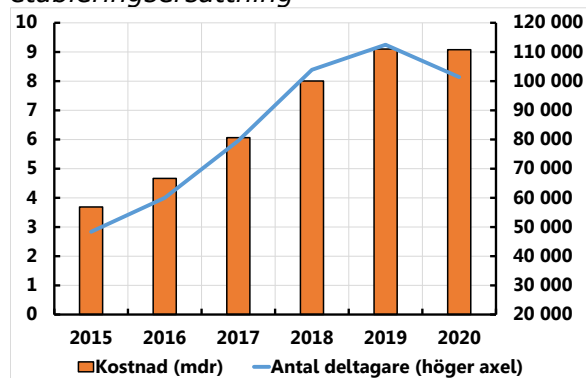
Etableringsplanen är individuellt utformad, men består i grunden av svenska för invandrare (SFI), arbetsförberedande insatser samt information om det svenska samhället. Planen ska som regel omfatta aktiviteter på heltid och pågå i två år.

Under tiden i etableringsuppdraget får deltagaren etableringsersättning. Den uppgår till 308 kronor per dag, eller knappt 6 800 kronor per månad, vid heltidsaktiviteter. Personer med barn kan också få etableringstillägg om maximalt 4 500 kronor per månad. Och personer som bor själva kan få bostadsersättning om maximalt 3 900 kronor per månad.

Kostnader och resultat

Antalet deltagare i etableringsuppdraget väntas öka från 50 000 till 100 000 personer mellan 2016 och 2020. Kostnaderna väntas mer än fördubblas, från cirka 4 miljarder till 9 miljarder.

Diagram 2. Antal deltagare och kostnad för etableringsersättning

Källa: AF:s prognos för utbetalningar 2016-2020

Etableringsuppdraget omfattar alltså ett stort antal personer och utgör en stor

offentligfinansiell kostnad. Att systemet fungerar bra är viktigt både för den enskilde och för statsfinanserna.

90 dagar efter avslutat etableringsuppdrag är bara 5 procent av deltagarna i reguljär sysselsättning. Knappt en femtedel har någon form av subventionerad anställning. Mer än hälften deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller är öppet arbetslösa.

Detta bekräftar vad vi redan vet, bland annat mot bakgrund av att det tar 8 år innan hälften av nyanlända flyktingar kommer i arbete och att Sverige har EU:s högsta sysselsättningsgap mellan inrikes och utrikes födda: jobbintegrationen måste fungera bättre och bli billigare.

Sammanfattning

Centerpartiet har presenterat ett stort antal förslag ämnade att förbättra integrationen och minska de offentliga kostnaderna. Ingångsjobb och ingångsföretag, i kombination med en mer flexibel arbetsmarknad och sänkta skatter för att anställa, gör det enklare att få ett jobb. Nya boendeformer minskar kostnaderna för mottagandet. Och minskat regelkrångel och ökade resurser stärker kommunernas mottagningskapacitet.

Etableringslån är ytterligare ett sätt att ta ansvar för de offentliga finanserna, förbättra integrationen och säkerställa att Sverige på ett långsiktig hållbart sätt kan fortsätta att vara ett öppet och välkommande land.

Etableringslån stärker den enskildes drivkrafter att komma i arbete genom att göra arbete mer förmånligt. Det stärker också de offentliga finanserna kraftigt. Även med försiktiga antaganden om höga kreditförluster innebär ett införande av etableringslån en besparing om 3 miljarder kronor 2017.

Tabell 1. Offentligfinansiell effekt av etableringslån (mkr)

	2017	2018	2019	2020
Besparing	3004	3967	4510	4498